

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Južno-štajarska hranilnica v Celji.

(Dalje.)

Začeli so se groziti, da bodo zanaprej nemške hranilnice delale velike sitnobe vsem posestnikom, pri čijih zemljiščih se bo kaj v slovenskem jeziku vpisalo v zemljiške knjige hranilnice, da ne bodo nobenemu takemu posestniku dovolile več posojila, da celo odpovedale bodo vsem dolžnikom denar, pri čijih zemljiščih se je kaj vknjižilo v slovenskem jeziku, če tudi pogine vsled tega nad tisoče in tisoče slov. družin.

In res ni dolgo trajalo, pa so začele štajarske, nemške hranilnice sklepati, da ne bodo zanaprej dovoljevale posojila nikomur, pri čigar zemljišču je kaj v slov. jeziku vpisanega in da bodo svojim dolžnikom zaračunjevale stroške za prestavo slov. odlokov. Tako so sklenile postopati med drugimi občinska hranilnica v Mariboru, v Radgoni, v Gradci, štajarska hranilnica v Gradci itd. In dogodilo se je, da je vže bilo hranilnično posojilo dovoljeno in vknjiženo, ter da so se vže poslale vse listine hranilnici, da naj denar izplača; na enkrat pa je ta steknila, da se je pri dotičnem zemljišču nekaj bilo nekaj v slov. jeziku vknjižilo in hranilnica je rekla, da ne izplača posojila. Moralo se je celo potem hranilnično posojilo izbrisati in iskati posojilo drugod, vsled česar je uboga slovenska stranka trpela kakih 40 do 50 gld. nepotrebnih stroškov. Hranilnica v Radgoni podržala pa si je v enem takem slučaju 40 gld. nazaj za kavejco, dokler se ne bo mesto slov. vknjižbe zvršila nemška, t. j. za vselej, kajti kar je enkrat vknjiženo, to se ne more več napraviti nevknjiženim. Pri vsakem slovenskem odloku zaračunile so nemške hranilnice svojim dolžnikom po 1 do 2 gld. stroškov za prestavo grozeč mu, če ne plača, da mu odpovedo posojilo. Tako so morali naši kmetje na stotine goldinarjev po ne potrebnem plačati na stroških.

Vsakdo je toraj prišel do prepričanja, da

to ne more tako naprejši, da bodo hranilnice, ki v velikej meri živijo in delajo le denarjem slov. ljudstva, kazale svojo zlovoljo proti Slovencem na tako graje vreden način ter njim delale nepravilike in velikanske nepotrebne stroške. Vsakdo je prišel do spoznanja, da je neobhodno potrebno, da se osnuje velika hranilnica, katera bode skušala pred takim nagajanjem in oškodovanjem ter žaljenjem od strani nadutih in ošabnih nemških in nemškutarskih denarnih zavodov osvoboditi slovenske posestnike. —

To obče prepričanje rodilo je toraj misel, da je skrajni čas, da se napravi nemškim hranilnicam enak konkurenčni zavod, hranilnica; in tako je nastala misel, da se osnuje „Južno-štajarska hranilnica“ v Celji.

Začeli so se takoj dogovori z merodajnimi rodoljubi in kmalo se je sešel mnogo-obiskan shod v Celji, katerega so se udeležili najodličnejši narodnjaki iz celega spodnjega Štajarskega. Tukaj se je dogovorilo, da naj osnujejo hranilnico okraji Ormož, Sevnica, Gornji grad, Šoštanj, Vransko in Šmarje; sedež pa naj bo v Celji, ker je to mesto nekako naravno središče spodnjega Štajarskega in ker ravno tukaj biva več narodnih gospodov, ki so sposobni tak zavod osnovati in ga voditi, kakor v katerem koli drugem mestu na spodnjem Štajarskem.

Vsi omenjeni okrajni zastopi spoznali so takoj velikansko važnost nameravanega podjetja za ves daljni razvoj slov. naroda na spodnjem Štajarskem tako v narodnem, kakor tudi v gmotnem ali gospodarstvenem oziru. Sklenili so toraj enoglasno, da osnujejo Južno-štajarsko hranilnico s sedežem v Celji, ter da prevzamejo za ta zavod in za denar, ki se bo va-nj vlagal in za obresti tega denarja potrebno splošno in posebno poročstvo, kakor tudi stroške, ki so zvezani z osnovanjem takega zavoda.

Slava toraj omenjenim vrlim okrajnim zastopom!

Vlada morala je priznati, da je taka hra-

nilnica neobhodno potrebna, in je res njo dovolila, ter pravila odobrila, vkljub temu, da so napeli naši nasprotniki, ko so čuli, kaj da se snuje, vse žile, da preprečijo dovoljenje tega denarnega zavoda in obdržijo tako spodnještajarske Slovence še tudi znanprej v denarnem oziru vsaj deloma v svojih krempljih. — Bili so tako gotovi, da se njim bo to posrečilo, da je Celjski župan dr. Neckermann v seji mestnega Celjskega zastopa bahato oznanjeval, da so se storili potrebni koraki zoper osnovanje Južnoštajarske hranilnice, in da so ti koraki imeli tudi zaželeni uspeh, tako, da iz te hranilnice v Celji ne bo nič!

Ali gospodje so se zmotili, in kmalo so imeli priložnost spoznati, da je bil njihov trud in njihov korak zastoj, kajti proti začetku julija t. l. razširila se je po časnikih vest, da je vlada dovolila, okrajnim zastopom v Sevnici, Gornjem gradu, Šoštanj, Vranskem in v Šmarji da smejo Južnoštajarsko hranilnico osnovati in odpreti.

V upravni odbor Južnoštajarske hranilnice izvolilo je omenjenih pet okrajnih zastopov naslednje gospode in sicer: Vranski okraj: preč. g. Antona Balona, župnika, Jos. Musija in Ivana Gabrška na Vranskem, Lovra Baša notarja v Celji in dr. Ivana Gršaka v Ormoži, Gornjigraški okraj g. Ant. Goričarja v Mozirji, preč. g. dekana Lovra Potočnika v Gornjem gradu, Juriša Detičeka, notarja, Maksa Veršeca v Celji in dr. Jerneja Glančnika v Mariboru; Sevnški okraj: Franca Lenčeka na Blanci, Franca Veršeca, notarja v Sevnici, dr. Karla Gelingsheima, dr. Jos. Vrečko, oba v Celji in dr. Antona Žižek v Vojniku; Šmarski okraj: Franca Skaza v Šmarji, dr. Jos. Serneca, dr. Ludovika Filipiča, oba v Celji, g. Janeza Hausenbichlerja v Žalci, g. dr. Radaja, notarja v Mariboru; Šoštanjski okraj: Ivana Vošnjaka v Šoštanj, Franca Skubica v Velenji, Miha Vošnjaka, dr. Hrašoveca in dr. Ivana Dečka, vsi trije v Celji.

To so tako odlična imena, da je Južnoštajarska hranilnica v tako dobrih in zanesljivih ter spretnih rokah, da boljših Spodnještajarska nima. Ta imena so nam pa tudi porok, da bo ta nova hranilnica lepo rasla in krepko se razvijala! (Dalje prih.)

Gospodarske stvari.

Vinorejci, pozor!

Nesrečna strupena rosa je letošnji vinski pridelek skoraj po celem Štajarji celo ali vsaj deloma uničila. Hudo bodo trpeli vinorejski okraji in treba bode zdatno pomoči od visoke vlade.

Da se pa to žalostanje vsaj nekaj olajša,

opozorimo s tem vse one občine, kojih gorice trpe po strupeni rosi, naj vložijo brž, ko mogoče, prošnje na c. kr. okrajna glavarstva, da se jim v smislu drž. zakona od dne 6. junija 1888 vsaj neki del od zemljarine odpiše. Minister za finance sme namreč določiti, da se, ako kak elementaren prigodek (strupena rosa in drugi) okvari prirodni sad, odpiše od zemljarine velikosti poškodbe primeren del pod naslednjimi uveti:

1. Da je sad ali donos poljedelstva bil uničen v taki razsežnosti, da je s tem večina kmetij v davkovni občini prizadeta in

2. da v oziru na posamezne kmetije od čistega donosa, kolikor ga po zemljarijskem operatu prihaja na poškodovane parcele, po večji ali manjši stopinji poškodila, gre na uničeno imetje več nego tretjina skupnega čistega donosa cele kmetije, ali

3. da so posamezni zemljiški posestniki od prirodnega donosa izgubili toliko, da so s tem za nekaj časa prišli v stisko.

Kolikor so nam splošnje razmere znane, dajo se skoraj obče vse tri omenjene točke po vseh vinorodnih okrajih uporabiti in zategadelj objavimo ta gotovo malo poznati zakon, da vbogi vinorejci tem potom vsaj nekaj pridobi! b.

Sejmovi. Dne 24. avgusta v Arveži, pri sv. Križi na Murskem polji, v Cmureku, v Središči, v Laškem trgu, v Slov. Bistrici in v Velenji. Dne 26. avgusta na Ljubnem in na Bregu v Ptui. Dne 28. avgusta pri sv. Trojici v slov. gor., v Imenem in v Svičinji. Dne 29. avgusta na Muti, pri sv. Filipu, v Poličanah in v Žalci. Dne 30. avgusta na Hajdinji. Dne 31. avgusta v Št. Ilji, v Slov. Gradci, na Planini in v Poličanah.

Dopisi.

Od sv. Križa na Murskem polji. (Bralno društvo.) Marsikdo bi si domišljeval, da je naše bralno društvo še le na porodu, ker ni tako dolgo nobenega poročila o njem. Ali temu ni tako. Že 26. maja se je slovesno ustanovilo, razjasnil se je domoljubom in vrlim narodnjakom, kateri so vkljub slabemu vremenu precej mnogoštevilno se zbrali, imeniten pomen bralnega društva za posameznika in celi okraj: da naše društvo naj blažilno vpljiva na um in srce ter da naj nam vzgaja odločilne značaje, može in ne mevže, kateri ne bodo strepetali in se vpognili, ako jim kak gospod, kateri si domišljuje, da je v našem okraji vsemogočen, hoče svoje mnenje in samovoljno ravnanje vsiliti, in pa, da naj bo steber naši veri in narodnosti. Na to se je volil sledeči odbor: Č. g. Andrej Keček, predsednik, g. dr. Josip Lebar, podpredsednik, g. Janko Karba, blagajnik, g. Ant.